

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΤΙΕΛ.Ι. 132/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-1/15-2/1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Κα.ε.τά.νι.ε.ά.κ...
 (παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας... Κωνσταντιν.
 Νομοῦ... Ἀρ.μα.δ.ι.α.

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .....
Π.έ.ω.α.κ. Ἀρ.μα.δ.ι.α.κ. ἐπάγγελμα φ.ι.δ.σ.ε.μ.α.ρ.ε.β.ε.α......
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Κα.ε.τά.νι.ε.ά.κ. Κωνσταντιν......
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον... 5. ἔ.ε.π......

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Λουρι.δ.ω.ν. φ.ρ.μ.ε.β.ι.ζ.α.β.

.....
 ἡλικία... 69... γραμματικαὶ γνώσεις... Γεωγραφ. Φυσικῶς
Ερωτήτων..... τόπος καταγωγῆς .....
Κα.ε.τά.νι.ε.ά.κ. Κωνσταντιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προαρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; Ἄ. ἔ.ν.κ. ἔ.π.σ. π.α. χ.α.ρ.α.τ.α. ἑ.α.ω.σ.π.ρ.ο.δ.ι.ο.β.
ω.τ.ι. ἑ.α.ρ.β.ε.κ.ο.ν. ἑ.β.ε.κ.ο.ν. β.α.θ.ι.ό.τ.ο.ω.ο.ι......

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; .....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονὰς κλπ. δ.ε.κ.ἡ.κ.α.ν
ε.ι.δ.ε.λ.ω.τ.ω.σ. χ.α.ρ.ι.μ.ω.δ......

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; δ.ι.δ. τ.ο.υ.δ. ὠ.φ.ι.β.ε.ο.η.ε.ρ.ο.υ.δ. δ.ι.ε.κ.ε.ρ.ε.π.ο.τ.ε.κ.α.ρ.ι.α.σ.ι.τ.
χ.ω.δ.ο.ν. ἑ.α.τ.ε.ρ.α. π.ε.τ.α. ἀ.ν. γ.π.ρ.α.ν. τ.ῶ.ν. τ.ε.κ.ῶ.ν. ἑ.α.τ.
ἀ.ρ.ε.ῶ.σ.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; .....

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζονται εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; .. τοῖς οὐκ ἔστιν...
 μὲν ἢ ἄλλω... εἰς... καὶ οὐκ ἔστιν... οὐδὲν ἔστιν... ἀλλὰ ἔστιν...
 δὲ οὐκ ἔστιν... γινώσκου... εἶναι... ὡς φησὶ... ἀρκεῖται... ..

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὔτοι ; (κολληγοί, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισμὸν, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὔτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .. Ὡς ὡς... (αὐτὴν βεβαιώσας), κερδίζου... οὐδὲν ἔστιν... ἀλλὰ...

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; .. ἔστιν ἡμερομισθίον... ὡς ὡς... εἰδῶσι... ἀεβέε... οὐκ ἔστιν... ἀλλὰ... ἔστιν... ἔστιν...
 ἀρχαί... ἡμερομισθίον... ὡς ὡς... ἔστιν... ἔστιν... ἔστιν...
 κτισταί, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; .. ἔστιν ἡμερομισθίον... ὡς ὡς... εἰδῶσι... ἀεβέε... οὐκ ἔστιν... ἀλλὰ... ἔστιν... ἔστιν...
 εἰδῶσι... ἀεβέε... οὐκ ἔστιν... ἀλλὰ... ἔστιν... ἔστιν...
 Περιφέρει... ἰδιὸν... μαρίνι... ἀεβέε... οὐκ ἔστιν... ἀλλὰ... ἔστιν... ἔστιν...
 οὐκ ἔστιν... ἀλλὰ... ἔστιν... ἔστιν...

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μέ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...

Μέ. ζωϊκῶν... καὶ βοῶν... αἰγοπροβάτων...

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1930... ἐν... 1930...

ε'. Ἐκ τίνος ἀπορίας χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; 1930... ἐν... 1930...

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκευάζει τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμηθεύεται αὐτό;

Ἐν... 1930... ἐν... 1930... ἐν... 1930...

Παράθεστέ σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μέ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

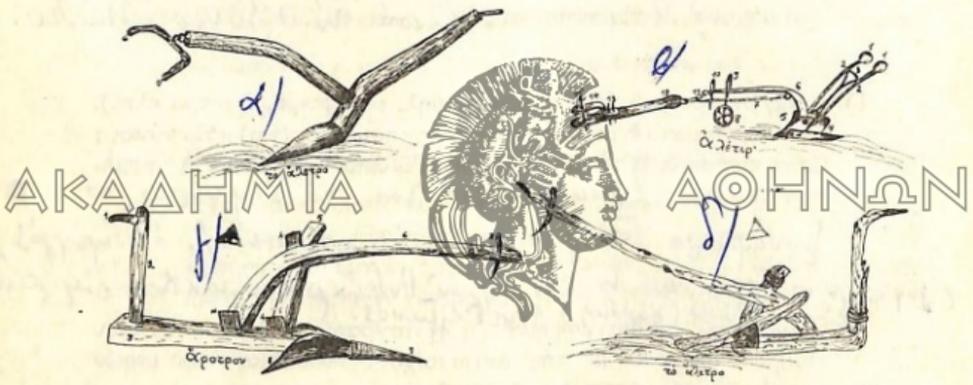
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει; 1930... ἐν... 1930... ἐν... 1930...)

3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1930... ἐν... 1930... ἐν... 1930...

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (θεματιῶν) . . . α' . . . . .
 5) Μηχανή ἀλωνισμού Ἐργατεία. ἀπό. τὰ. 1960 . . . . .

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Σαζουράδ . . . ἐν. τῶν. χωρίων . . . ὄσει. . . εὐρ. βυθίου. ἀπό. . . ἐν. βωγ. . . ὁμορφ. ἔλας. Λουκιδων. φρεν. ἰ. ζα. . . Ἐργατεία. ἀπό. ἐν. τῆ. . . εἰκόνα. . . α' . . . . .

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. . . . .
2.	7.	12. . . . .
3.	8.	13. . . . .
4.	9.	14. . . . .
5.	10.	15. . . . .

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τò ύ ν ί. Τò ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή είναι) μιᾶς μορφῆς δια τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ή φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ύνι (ή τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

ἔχρησθησαν εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν ὑποκειμένων...
 ..α./

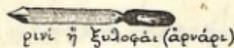
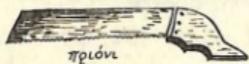

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; ... μαβρονροειδῆ π.χ.

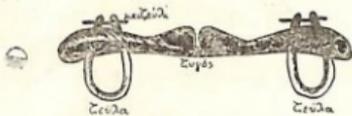
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 β) Ἦτο (ή είναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ή σιδήρου, καὶ κατασκευασμένη ἀπὸ ἰσίδερο.

- 7) Ἔργαλεia δια τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άριδί, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.). ἡ. ζων
 σκεπάρι, άριδί, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.
 σκεπάρι, άριδί, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. *ἵππος. ὄνος. 19.20. Βόδια, βοεὶ αἰτίονοι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *... ὄνος. ἵππος. ζῶα. ....*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *... εἶναι. ἀναγκαῖος. ὁ. ζυγός.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζευῦλες, πιζεύλια κλπ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρῖκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *... ζυγοζευρο... ὄνος. αἰτίονοι. ἢ. ἵππος. ἀροστρέφοντες*

εἰ. ὄνος. τὰ. ἄροτρον. διὰ. τὰ. ὄργωμα. ὄνος. αἰτίονοι. ἢ. ἵππος. ἀροστρέφοντες

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *...*

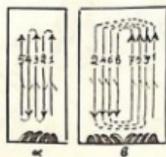
Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *...*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργανον. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακίαι) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ἐγένετο ἢ εὐθεῖα, .. κατ'εὐθείαν .. γραμμὴν ..

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος, σχεδιάσατέ καὶ περιγράψατέ αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσοβράδες κ.λ.π.);

Ἐγένετο ἢ εὐθεῖα, .. ὀργώνεται ..

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακίαν; .. ἔχει ..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται, ἄροτρον; .. ἔχει ..

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διανοίξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ..

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ...
*ἔργων δὲ ... τῶν ... ἀνοιγῶν
... φ. ἐ. ν. ἐ. ὄργων δὲ ... π. ἐ. φ. ἐ. ν. ἐ. ὄργων δὲ ...
ἔργων δὲ ... τῶν ... ἐ. ὄργων δὲ ...*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαυτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ...
... τῶν ... ἐ. ὄργων δὲ ...*

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῆ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

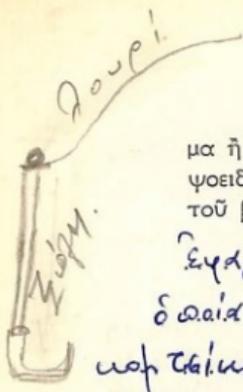
*Μὲντε ... χωρὶς ... ἐ. ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ...
ἔργων δὲ ...*

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ...*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *Κατὰ τῶν ...*

*ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ...
ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ... ἐ. ὄργων δὲ ...*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

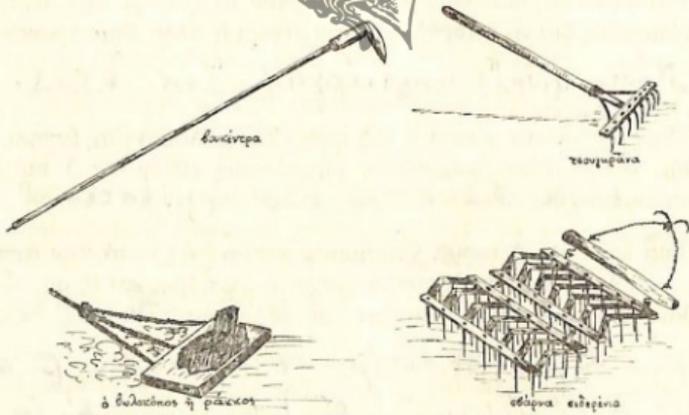
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μέ... ξιόχη... εἰσώχ...*

*Ἐφαρτοβέλι... εἰς... τὸ... ἄκρον... ράβδου... ἢ
 δωαία... εἰς... ἄκρον... ἔρει... φου... εἰ...
 κοφ... τῆ... ἢ... εἰς... ἀκρον... ἢ... φῶ... δ... φου... εἰ...*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *... ὁ... χ... τ...*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῆ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

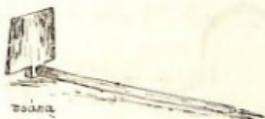
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον, καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Χρησιβρασαι. Ἐλ. κα. ... δ. ... μετρί. ... ὄ. τοι. ο. ... β. ἔ. τὸν αἰ
εἰ κὼν. δ. β. οἰ. κ. ... ρ. ἢ ... τ. αἰ. ο. ...

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

τὸν ... βοῦδαν ... ὠρόβω. ο. ... τ. αἰ. ... ὀ. μαφενεῖ. ο. ... τ. ο.
... ἡ. α. ο. ... β. ε. ρ. ο. ... κ. ἰ. ρ. ο. ...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους. ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ...

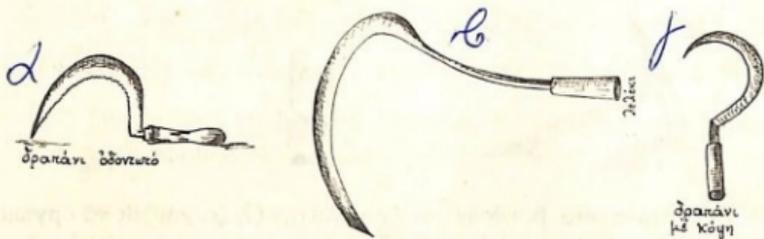
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἔσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. ...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... Μ.Σ. ... *δρεπάνι* ...
δρεπάνι ... *μαχαι* ... *εἰς τὸ ν.σ.β.* ... *α.* ...

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

ἦ.ε. δρεπάνι

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἦ.ε. ἰσχυρ.

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .ο.ε̣. γύφρατ. ....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .?ε̣ γέ ν.ε.ε.ο. ... ο.δ. κ.ο.γ.ε. ... θ.ε.ρ.ι.σ.μ.ο.ς .

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Π.α.μ. ... ο.δ. ... ο.ρ.ε.ι.ν.ο.ς. ... ἐ.κ.ρ.ι.θ.ῆ.ς. ... τ.ο.ῖ. ... ὕ.ψ.ο.ς. ... κ.ο.π.τ.ε.ρ.ῶ.ν. ... ἔ.κ.ρ.ι.θ.ῆ.ς. ... ὀ.σ.π.ρ.ῖ.ο.ν. ... τ.ο.ῖ. ... ὕ.ψ.ο.ς. ... ο.δ. κ.ο.γ.ε. ... θ.ε.ρ.ι.σ.μ.ο.ς. ... ο.δ. κ.ο.γ.ε. ... θ.ε.ρ.ι.σ.μ.ο.ς.*

2) Οἱ σταχῆες πού ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὴν χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) . . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

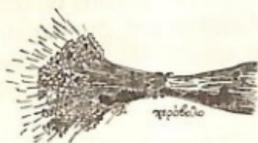
3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *μ.α.ι. ... ο.ι. ... ἔ.δ.κ.α.ι. ... ο.ε̣. ... θ.ε.ρ.ι.σ.μ.ο.ς.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ..ο.ε̣. ... χ.ε.ρ.ι.έ.ς. ... ο.δ. κ.ο.γ.ε. ...

μ.α.ι. γ.ί.ν.ο.ν. ... δ.ε.ρ.ι.έ.ς. ... ο.δ. κ.ο.γ.ε. ... θ.ε.ρ.ι.σ.μ.ο.ς. ... ο.δ. κ.ο.γ.ε. ... θ.ε.ρ.ι.σ.μ.ο.ς. ... ο.δ. κ.ο.γ.ε. ... θ.ε.ρ.ι.σ.μ.ο.ς.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

... *ἀγκάλια* ... *δεδάτια* ...

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

*ἄνδρες φωνήεντες... καὶ φέρονται αἰμαφενίη
σοὺ ἀφέντες... αὐτὸν ἀφέντες... εἰς ἐργασίαν
Ἐωραγγεῖας... εἰς τὸν... δεράτια... δεῖ ἤρχοντο*

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀπακοπήν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή) εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφέρον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἢ μέση των) ; .....

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; ... *Νοκί*
... Γου. κ. φ. κ. λ. ... Ἄρχι. φ. κ. λ. ... φ. κ. λ. ... ἠ. κ. λ. ...
ν. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ...

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ....
Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ...

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένουν ἀθήριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ....

Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ...
Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ...
Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; .....

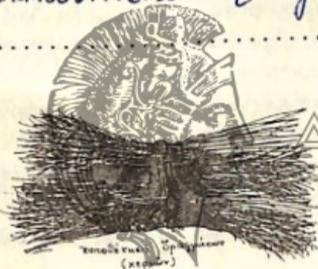
Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ...
Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ...
Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ... Ἄρχι. κ. λ. ...

- 2) Πώς έγινε το δεμάτιασμα ; Ποίος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποίος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμο τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἄδενε. ῥάδενε. ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως...
 Ἄνδρα... ῥά... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως...
 ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμο ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως...
 ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως...
 ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως...
 ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως... ῥωκίδως...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ῥωκίδως... 1910

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.. κοίτων.. βρεγιά

Ο. τ. 5... φ. 2... 1... 6... 2... 3... 4... 5... 6... 7... 8... 9... 10... 11... 12... 13... 14... 15... 16... 17... 18... 19... 20... 21... 22... 23... 24... 25... 26... 27... 28... 29... 30... 31... 32... 33... 34... 35... 36... 37... 38... 39... 40... 41... 42... 43... 44... 45... 46... 47... 48... 49... 50... 51... 52... 53... 54... 55... 56... 57... 58... 59... 60... 61... 62... 63... 64... 65... 66... 67... 68... 69... 70... 71... 72... 73... 74... 75... 76... 77... 78... 79... 80... 81... 82... 83... 84... 85... 86... 87... 88... 89... 90... 91... 92... 93... 94... 95... 96... 97... 98... 99... 100...

2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

Η. 2... 3... 4... 5... 6... 7... 8... 9... 10... 11... 12... 13... 14... 15... 16... 17... 18... 19... 20... 21... 22... 23... 24... 25... 26... 27... 28... 29... 30... 31... 32... 33... 34... 35... 36... 37... 38... 39... 40... 41... 42... 43... 44... 45... 46... 47... 48... 49... 50... 51... 52... 53... 54... 55... 56... 57... 58... 59... 60... 61... 62... 63... 64... 65... 66... 67... 68... 69... 70... 71... 72... 73... 74... 75... 76... 77... 78... 79... 80... 81... 82... 83... 84... 85... 86... 87... 88... 89... 90... 91... 92... 93... 94... 95... 96... 97... 98... 99... 100...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθίξτετο παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐσυναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Μ. 1... 2... 3... 4... 5... 6... 7... 8... 9... 10... 11... 12... 13... 14... 15... 16... 17... 18... 19... 20... 21... 22... 23... 24... 25... 26... 27... 28... 29... 30... 31... 32... 33... 34... 35... 36... 37... 38... 39... 40... 41... 42... 43... 44... 45... 46... 47... 48... 49... 50... 51... 52... 53... 54... 55... 56... 57... 58... 59... 60... 61... 62... 63... 64... 65... 66... 67... 68... 69... 70... 71... 72... 73... 74... 75... 76... 77... 78... 79... 80... 81... 82... 83... 84... 85... 86... 87... 88... 89... 90... 91... 92... 93... 94... 95... 96... 97... 98... 99... 100...

2) Πότε ἔθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). ... 1... 2... 3... 4... 5... 6... 7... 8... 9... 10... 11... 12... 13... 14... 15... 16... 17... 18... 19... 20... 21... 22... 23... 24... 25... 26... 27... 28... 29... 30... 31... 32... 33... 34... 35... 36... 37... 38... 39... 40... 41... 42... 43... 44... 45... 46... 47... 48... 49... 50... 51... 52... 53... 54... 55... 56... 57... 58... 59... 60... 61... 62... 63... 64... 65... 66... 67... 68... 69... 70... 71... 72... 73... 74... 75... 76... 77... 78... 79... 80... 81... 82... 83... 84... 85... 86... 87... 88... 89... 90... 91... 92... 93... 94... 95... 96... 97... 98... 99... 100...

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογία, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

ἵ ἐρωτῶν... εἰς τὸ χωράφι... ἕως... ὁ δὲ... ἡ ἐξέλιξις... ὁ ἀλλοιωθὲν
εἰς ὅσον... χεῖρα... ὡς... ἀλλοιωθὲν... εἰς τὸ ἀλώνι... ἡ ἐξέλιξις...
καὶ ὁμοίως... εἰς τὸ ἀλώνι... ἀλλοιωθὲν... ὡς...
καὶ ὁμοίως... ἡ ἐξέλιξις...

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

θεμωνοστάσι, ἡ ἐξέλιξις... ὡς... ἀλλοιωθὲν... ἡ ἐξέλιξις...
ἡ ἐξέλιξις... ὡς... ἀλλοιωθὲν... ἡ ἐξέλιξις...
εἰς τὸ ἀλώνι... ὡς... ἀλλοιωθὲν... ἡ ἐξέλιξις...

3) Ὑπῆρχεν ἀνεκασθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .... ὄχι... εἰς τὸ ἀλώνι...
ὡς... ἀλλοιωθὲν... ἡ ἐξέλιξις...

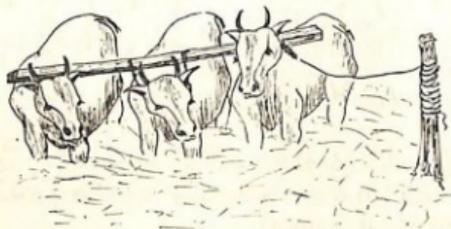
4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... κατεσκευάζετο... ὡς... ἀλλοιωθὲν... ἡ ἐξέλιξις...

ὡς... ἀλλοιωθὲν... ἡ ἐξέλιξις...
ὡς... ἀλλοιωθὲν... ἡ ἐξέλιξις...
ὡς... ἀλλοιωθὲν... ἡ ἐξέλιξις...

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Πάνου... καὶ... δεξιά... βέ... καὶ... κορυφῆ... κερὰς
καὶ... ἐξῶθεν... (α. βέ... καὶ... κερὰ)... καὶ... ἐξῶθεν...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἄλωνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλωνιου ξύλινος στῦλος, ὑψοῦς δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δοικάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἐνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἄλλοι... ἐξῶθεν... βέ... καὶ... κερὰ... βέ...
καὶ... ἐξῶθεν;

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἄλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνο-στῦλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἄλωνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλωνιου. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἄλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

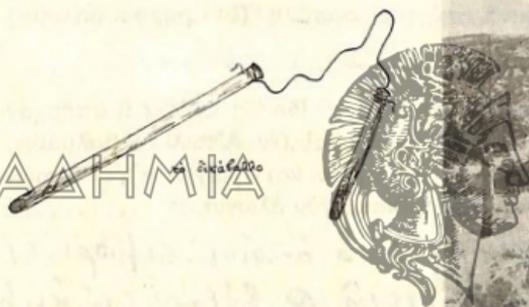
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κοπάνος εσφραγίδος

ξύλο κοπανιπέτο διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἀροῦ δημητριακῶν...

ἀκαθμία

ἀθήνων

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτου χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

.....
 .....
 .....

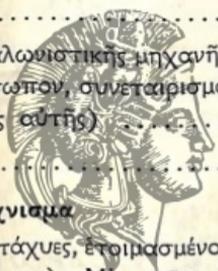
22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

...*Ὀ.γ.ι.*.....
 .....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

...*δικριάνι (ἔ' ἄλων)*...
 ..*δικιργιάνι (ἔ' ἄλων)*...
 ..*λεῶμα*.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο .....

... δουρὶ καὶ ἄλλῳ... ἑστρωτόν... ἐξίνευτο... ἐπιβήσασθε... ..
 .....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....)

ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...
 νι... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...
 φτυάρι γὰρ νὰ γύμνησιν τὸ ἐπιβήσασθε γῶμα (μουσχοῦ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναικᾶ εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ;

ἄνδρας... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...
 ἄνδρας... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λιχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ;

ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...
 ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...
 ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται; (Ἐν

ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...
 ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...
 ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν... ἑστρωτόν...

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα). διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

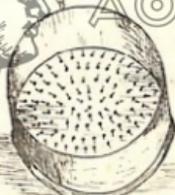
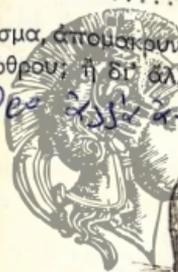
Μετ' αὐτὸ δριμόνι... φάν... εἰναι... στραγγιζέ... δάν
 βεγάλο... κέβινα... ἢ... πετράχια

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ρίνου καὶ γάρωθρο καὶ ἄλλων ἐπιπέδων αερισθῆ

κόσκινο σαλιό δερμόνι

κόβρος ἢ ἀριλόγι

ω αὐτὸ δριμόνι.

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

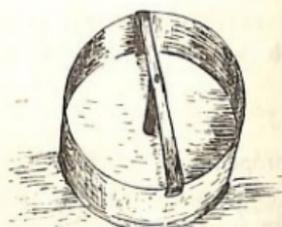

ΑΘΗΝΩΝ

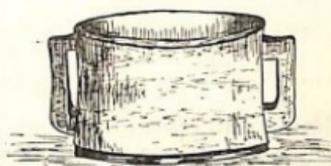
- 8) Ἀ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποία ὀφειλά πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

μίσκοις

κῦβελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

Ἐβριφραδωδ... ρε... ηενε.υ.ε... ωεν... φω.ρ.υ.δ.ε... ε.ω.δ. 15 αμα...
4... πεινι.ε.δ.ε... ε.ω.φ.α... ε.ο... κω.θ.ε.γ... ε.ω.δ'
4.8. α.μα.ε.γ... ε.ω.δ... δ.δ... ε.ο... ω.α... κω.θ.ο.κα.ρ.ο.ι.ε.φ.ω...
ε.ι.α.ε.ι... ε.ι.χ.ε... ε.ο.60... ε.α.ρ.α... ..

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) εἰς... σ.κ.π... ε.ω.α.δ.α.μ.κ... π.κ.π... ο.ι.μ.κ.α.

6ε... δ.υ.γ.ν.α... κω.θ.ν.ι.α... ε.α... ε.α.ρ.α.ρ.ι.α... η.ε.ε.χ.ω.φ.ά.τι.ν.τ
ε.χ.ά.φ.α.κ.ο.ς... ε.π.α.ρ.α.ρ.μ.ε.ο.ς... π.ο.ι.ς... φ.ω.φ.α.ν.δ... ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *ἐκ τῶν... ἀ. χερῶν... ἢ. κορυφῆς*
ὡσὶν... ἐπιβίβασιν... κωνίτι... ἐτό... ἐρίτι... ἄβρο... χύ/ρ.φ.
σῆρα... ἐπὶ... ἡδύ... ἐ. χ. ἡ. φ. α. τ. α. ... ἡ. α. ρ. α. // δ. ο. ν. ...

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

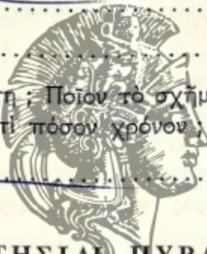
.....
 .....
 .....

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

.....
 .....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... ἡ. ὁ. ... ἡ. α. ρ. α. ... ἡ. α. ρ. α. ... ἡ. α. ρ. α. ...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

.....
 .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναί, από ποιον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαιοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) *Νεὶ. καίαν. γοῖδα*

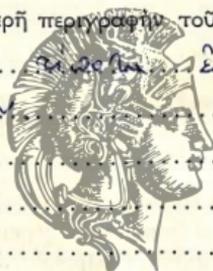
*ψιχνομ. Πέλινα. ὀβρί. φ. φ. ... κά. πα. πο. ρο. κ. α. δ. ε. ...
σα. φ. α. κ. ... φ. α. γ. α. ... (ρ. ἔ. τ. α. ν. ... ὀ. ... ἰ. ἔ. φ. α. ὀ.) ... β. κ. α. ἰ. ἔ. τ. α. ν. ...
Ἄ. ν. ἰ. ὀ. τ. α. β. ἰ. ... τ. α. ν. ... καίαν.*

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Π. ε. ... β. κ. α. ἰ. ἔ. τ. α. ν. ... α. κ. α. ἰ. ἔ. τ. α. ν. ... ἰ. ἔ. φ. α. ὀ. ... φ. α. ὀ. ... ἰ. ἔ. φ. α. ὀ. ...

Ἄ. ν. ἰ. ὀ. τ. α. β. ἰ. ... τ. α. ν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*αὶ ὡς περιγραφὴ αὐτῶν συνεκτελεσθῆναι ἀπὸ 10-1-70
ἕως 15-2-70.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ